

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Усний послідовний переклад» (12 годин, семестр I)

**Факультет соціальної та мовної комунікації
Курс V**

Самостійна робота 1

Тема: Історії і сьогодення, методологія і практика усного послідовного перекладу (Частина 1).

Мета: розвивати навички роботи з науковою літературою, розширити філологічний світогляд студентів, поглибити ерудицію і професійну компетентність майбутніх перекладачів у галузі усного перекладу.

Завдання:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал, укладіть конспект-реферат.
2. Підготуйте усні доповіді та будьте готовим здійснити їх усний послідовний переклад із застосуванням перекладацького скоропису.

Питання (до іспиту):

1. Biblical and mythological mentions of interpreting. The emergence of interpreting in primitive society. The earliest mentions of interpreting in ancient history and in the Middle Ages.

2. The beginning of conference and simultaneous interpreting in the 20th century.

3. The professional status attained by interpreters. The establishment of schools of interpreting. Research in interpreting. The significance of interpreting in the era of international integration.

4. Professional international organizations for interpreters and translators.

5. Classifications of interpreting. The generally accepted classification of interpreting. The classification worked out by A. Chujakin.

6. Classroom interpreting. The requirements to the model of classroom interpreting. Real life interpreting: raw and professional.

7. Basic types of professional two-way interpreting. Paragraph-utterance interpreting, liaison (two-way) interpreting (informal and formal). Requirements to the interpreter. The factors that complicate and facilitate the process of interpreting.

8. Basic types of professional two-way interpreting. Consecutive interpreting (formal plus notation) and formal discourse interpreting. Requirements to the interpreter. The factors that complicate and facilitate the process of interpreting.

9. Combined types of interpreting. Sight translation, sight translation plus voice recorder, telephone interpreting. Requirements to the interpreter. The factors that complicate and facilitate the process of interpreting.

10. Combined types of interpreting. Movie/video/TV interpreting. Requirements to the interpreter. The factors that complicate and facilitate the process of interpreting.

11. Auxiliary interpreting. Requirements for the interpreter. The factors that complicate and facilitate the process of interpreting.

12. Simultaneous interpreting. Its main subtypes and their psycholinguistic peculiarities.

13. Two levels of interpreting: the level of approximate comprehension and the level of faithful interpreting. The psychological aspect of the interpreting process. The triad of interpreting: an excellent command of both target and source language, appropriate psychological state and erudition or background knowledge. What is the π -factor? What skills does it presuppose?

14. Intuition is a bridge between the different “language storage rooms” where L1, L2 and L3 are focused. Concentration of attention and interconnectability between activities are important components of the psychological aspect of interpreting. Ear preference/hemisphere dominance in training interpreting.

15. Analysis is the process of singling out interpreted units. It’s significance for successful communication. “Conjecture” is central for the process of analysis. The importance of the automatism of syntheses for successful interpreting.

16. Memory in interpreting. Substantive and verbatim memory. What is the interrelation of meaning and memory? What memory, substantive or verbatim, does the interpreter rely on during consecutive interpreting? What reactivates substantive passive memory?

17. The quantum structure of a message. The notion of information quantum. The mechanism of segmenting source message during interpreting. What does the principle of retaining the integrity of a speech chain presuppose?

18. The hierarchy of information quanta according to their value. Key, additional, amplifying, repetitious (redundant) and zero information.

19. Informativeness of a message. The notion of the value of information and the concept of the value of a message. Explain in detail the hierarchy of interpreting mistakes proposed by Professor Minyar-Beloruchev.

20. The problem of evaluation of interpreting. What are the drawbacks of early research on the quality of interpreting, Pöchhacker’s approach, Mosar-Mercer’s pragmatic approach and Viezzi’s didactic approach?

Термін виконання: до практичного заняття 7 (КРЗМ 1).

Література:

1. Боброва Л. В. Нариси з усного послідовного перекладу : труднощі й шляхи їх подолання : навч. посіб. / Лариса Вікторівна Боброва. – Горлівка : ГДПШМ, 2005. – 78 с. – С. 8-46.

2. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови) : навч. посіб. / Сергій Євгенович Максимов. – К. : Ленвіт, 2007. – 678 с. – С. 28-170.

Очікуваний результат виконання самостійної роботи: розвиненість навичок роботи з науковою літературою, розширеність філологічного

світогляду студентів, поглибленість ерудиції та професійної компетентності майбутніх перекладачів у галузі усного перекладу.

Спосіб контролю: перевірка виконаних завдань на практичному занятті 7.

Рекомендації до виконання завдань: ретельно опрацюйте зазначені у списку літератури джерела, укладіть конспект-реферат усього опрацьованого теоретичного матеріалу, підготуйте усну доповідь із запропонованих питань, у зазначений термін будьте готові здати конспект-реферат викладачеві для перевірки, підготуйтеся здійснювати усний послідовний переклад доповідей із запропонованих питань із застосуванням перекладацького скоропису; перевірте себе: надайте відповіді на питання для самоконтролю.

Питання для самоконтролю:

1. Які чинники спричинили бурхливий розвиток послідовного та синхронного перекладу у ХХ столітті?
2. Які основні ознаки професійного усного перекладу?
3. Яка існує різниця між послідовним та абзацно-фразовим перекладом?
4. Які фактори сприяють успішному виконанню змішаних типів перекладу?
5. Які основні вимоги висуваються до перекладачів, які займаються усним аудіовізуальним перекладом?
6. Що означає поняття «тріада перекладу»?
7. Які існують види інформації, що підлягає усному перекладу?
8. Які чинники сприяють якості усного перекладу?
9. Чи достатньо змістовним і, водночас, лаконічним є укладений конспект-реферат?
10. Які методи і символи перекладацького скоропису є доречними для запису доповідей із запропонованих питань?

Самостійна робота 2

Тема: Історії і сьогодення, методологія і практика усного послідовного перекладу (Частина 2).

Мета: розвивати навички роботи з науковою літературою, розширити філологічний світогляд студентів, поглибити ерудицію і професійну компетентність майбутніх перекладачів у галузі усного перекладу.

Завдання:

1. Опрацюйте теоретичний матеріал, укладіть конспект-реферат.
2. Підготуйте усні доповіді та будьте готовим здійснити їх усний послідовний переклад із застосуванням перекладацького скоропису.

Питання (до іспиту):

21. The type of language used at international conferences. The spoken language that the interpreter deals with is characterized as oral spontaneous,

intelligible, evanescent and inscrutable. Give a sense of each aspect focusing on hindrances they cause.

22. The speaker. The purpose of a speech and the internal coherence of a message have a significant impact on comprehension, and, consequently, on the accuracy of interpreting. Give your explanation of this statement.

23. Written texts used in international conferences are a serious obstacle for interpretation. Give the reasons for the drop in the quality of interpreting of written presentations.

24. The advent of interpreter's notation. Notetaking is central for consecutive interpreters.

25. Rozan researched and put together the experience of many interpreters in notating in his book *La prise de notes en consecutive*, published by the University of Geneva in 1956. Define the rules of interpreter's notation formulated by Rozan. German experience in notetaking techniques.

26. The application of sense analysis in interpreting. The conceptual representation of the original utterance is its result. Letter contraction in interpreting. The rule for reducing letters in Russian and Ukrainian.

27. What is a symbol? Outline the requirements which symbols should meet. The classification of symbols according to the manner of denoting notions: letter symbols, associative and derivative. Five ways of deriving symbols. The classification of symbols according to their purpose: predicative, tense, model symbols and qualitative symbols.

28. The reasons for the vertical organization of a sentence: save time, attempts, maintain the logic pattern of the received information. Graphic sketch of hierarchic relations of the logic pattern in the message. Should the interpreter copy the word order of the original sentence and its syntactic structure? Does the semantic subject/predicate always correlate with the syntactic subject/predicate?

29. In what way are compound sentences organized in notetaking? How is a complex sentence noted? Specify the notation of each type of subordinate clause. What are the requirements for laying down interpreter's notes?

Термін виконання: до практичного заняття 14 (КРЗМ 2).

Література:

1. Боброва Л. В. Нариси з усного послідовного перекладу : труднощі й шляхи їх подолання : навч. посіб. / Лариса Вікторівна Боброва. – Горлівка : ГДПШМ, 2005. – 78 с. – С. 47-60.

2. Максимов С. Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови) : навч. посіб. / Сергій Євгенович Максимов. – К. : Ленвіт, 2007. – 678 с. – С. 171-301.

3. Ребрій О. В. Основи перекладацького скоропису : навч. посіб. [для студ. вищ. закл. освіти, що навчаються за спец. «Переклад»] / Олександр Володимирович Ребрій ; за ред. Л. М. Черноватого та В. І. Карабана. – [вид. 3-тє, випр. і доповн.] – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 148 с.

4. Rozan J-F. Note-Taking in Consecutive Interpreting = Notatki w tłumaczeniu konsekutywnym / Jean-François Rozan ; English translation by Andrew Gillies ; Polish translation by Beata Hrehorowicz. – Kraków : Tertium, 2002. – 128 pp.

Очікуваний результат виконання самостійної роботи: розвиненість навичок роботи з науковою літературою, розширеність філологічного світогляду студентів, поглибленість ерудиції та професійної компетентності майбутніх перекладачів у галузі усного перекладу.

Спосіб контролю: перевірка виконаних завдань на практичному занятті 14.

Рекомендації до виконання завдань: ретельно опрацюйте зазначені у списку літератури джерела, укладіть конспект-реферат усього опрацьованого теоретичного матеріалу, підготуйте усну доповідь із запропонованих питань, у зазначений термін будьте готові здати конспект-реферат викладачеві для перевірки, підготуйтеся здійснювати усний послідовний переклад доповідей із запропонованих питань із застосуванням перекладацького скоропису.

Питання для самоконтролю:

1. Які існують два рівні усного перекладу?
2. Які існують види інформації, що підлягає усному перекладу?
3. У чому полягає методологія розробки перекладацького скоропису?
4. Які існують класифікації символів?
5. Що означає поняття «скорочений літерний запис»?
6. Чи достатньо змістовним і, водночас, лаконічним є укладений конспект-реферат?
7. Які методи і символи перекладацького скоропису є доречними для запису доповідей із запропонованих питань?

Самостійна робота 3

Тема: Переклад текстів інформаційної публіцистики (Частина 1).

Мета: засвоїти нові лексичні одиниці та їхні міжмовні відповідники, розвивати і удосконалювати навички усного перекладу з аркуша, розвивати навички реферування тексту мовою перекладу, удосконалити навички перекладацького скоропису та усного послідовного перекладу.

Завдання:

1. Засвойте лексичний матеріал перших шести текстів, наданих у цьому файлі (Texts 1-6).
2. Здійсніть усний переклад шести текстів (Texts 1-6).
3. Письмово виконайте реферативний (компресійний) переклад одного тексту із шести (на вибір).

4. Розробіть та здайте на перевірку аудіопроект із перекладацьким скорописом.

Термін виконання: до практичного заняття 21 (КРЗМ 3).

Очікуваний результат виконання самостійної роботи: засвоєність лексичних одиниць, їхніх комбінаторних особливостей і міжмовних відповідників; розвинені й удосконалені навички усного перекладу з аркуша; розвинені навички реферування тексту мовою перекладу, удосконаленість навичок перекладацького скоропису та усного послідовного перекладу.

Спосіб контролю: перевірка виконаних завдань на практичному занятті 21.

Рекомендації до виконання завдань: проаналізуйте міжмовні відповідники й комбінаторні особливості лексичних одиниць до текстів для перекладу; засвойте нову лексику; здійсніть усний переклад текстів; письмово виконайте реферативний (компресійний) переклад одного тексту із шести (на вибір); ретельно розробіть та здайте на перевірку аудіопроект із перекладацьким скорописом (проект повинен складатися із розробки перекладацького скороченого запису та запису на диктофон Вашого перекладу двох аудіотекстів – одного англomовного тексту українською мовою та одного українськомовного тексту англійською мовою (приблизний обсяг кожного тексту – 180 слів)); перевірте себе: надайте відповіді на питання для самоконтролю; здайте письмове завдання на перевірку викладачеві; після отримання перевіреної роботи слід проаналізувати та виправити відмічені недоліки.

Питання для самоконтролю:

1. Які англomовні лексичні одиниці та їхні українські відповідники є новими для засвоєння? На що потрібно звернути увагу для їх запам'ятовування?
2. Які українськомовні лексичні одиниці та їхні англomовні відповідники є новими для засвоєння? На що потрібно звернути увагу для їх запам'ятовування?
3. У чому полягають основні складнощі перекладу інформаційно-публіцистичних текстів та яким чином вирішувати такі проблеми?
4. Чим реферативний переклад відрізняється від повного перекладу?
5. Чи належною є якість виконання завдання з аудіопроекту?

Text 1. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Reuse Centers Thrive in Economic Recession

warehouse – оптова крамниця, велика крамниця роздрібного продажу (*також* склад, сховище); **business is brisk** – торгівля жвава; **appliance** – побутовий пристрій; **Loading Dock** – (так званий) пункт завантаження; **non-profit** – некомерційний, громадський; **reuse center** – комісійна крамниця; **to**

salvage – рятувати, вилучати для повторного використання; **clearinghouse** – тут пункт розпродажу; **membership-based** – акціонерний; **to dispose of** – позбавлятися; **handling fee** – ціна розпродажу; **renovation job** – ремонт; **demolition job** – знос; **easy on the wallet** – по кишені, недорого; **property developer** – будівельник; **to sand** – шліфувати; **to polyurethane** – покривати поліуретаном/поліуретаном; **beam ceiling** – сяюча поверхня.

Business is brisk at this warehouse in Baltimore, Maryland, as customers are busy buying everything – from building materials to appliances.

One customer, Joy Goldsmith, picked up some ceramic tiles: “They have a lot of things that can be used again. They look good and it is very good price.” Goldsmith says she bought mirrors, windows, and doorknobs on previous visits for her home improvement project. She is one of thousands of frequent shoppers at The Loading Dock, a non-profit reuse center specializing in building materials.

Leslie Kirkland, executive director, is trying to salvage doorknobs from a broken door: “There are two sides of our mission. One is saving materials that are still useful from just being destroyed and land filled, and then putting them into the hands of people who want to save money on building supplies. We act as a clearinghouse.”

The membership-based reuse center was founded 25 years ago in a small warehouse. Today, the facility has expanded to more than 4,000 square meters and has more than 5,000 members. All the materials at the Loading Dock are donated. Kirkland says donors can get tax benefits: “Anyone who is generating a new or used building product, whether it be a company who has excess inventory in the warehouse and that is now considered it needs to be disposed of, or an individual contractor. Materials they are pulling out of projects or leftover materials can all be donated to us.”

The materials are sold for a nominal handling fee, about 10 to 30 percent of what the price would be in retail stores. The Loading Dock is popular not only to homeowners but also to small contractors such as Greg Mayo: “This is where I get the best deals. You get the best deals here. A lot of things allow you to work on your creativity to make things look good.”

However, the reuse center has also felt the pinch of the economic recession. [Kirkland:] “It is the supply side that is affected by what is going on with the economy now. They are clearing out their warehouse because they are closing down. So they won’t be a repeat donor. A renovation job or a demolition job may be on hold because of financing. They won’t be able to generate used materials coming out of a project.” But Kirkland says the demand side is still strong, and not just because it is easy on the wallet.

Charles Thrasher is a property developer: “I try to use the recycled materials – not only to save money and – it helps out the environment. Like this lumber that I am going to put on a ceiling; and all I have to do is lightly sand it and polyurethane it. Then it will make a great looking beam ceiling.” “It is beautiful.”

Many materials here are either outdated or not needed. Yet some still can see value in them. Lillian Edwards came for a screen door and found another deal: “I didn’t think I would find this. And when I saw that it [a small wooden chest] cost

only \$5.00, I said, ‘Oh, I can afford that’.” Edwards says she will refinish and stain the chest and it will look good in her house. Even though it will take her almost one hour to drive back home, she says the trip to the Loading Dock was worth it.

Text 2. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Hard Times for Australia’s Once Dominant Wine Industry

irrigation – полив, зрошення; **parched wine belt** – уразлива для посухи смуга виноградників; **sluggish** – слабкий; **to emulate** – наслідувати, змагатися, прагнути перевершити; **higher-end** – якісніший; **shiraz** – ширазьке вино; **to stay afloat** – триматися (на плаву), залишатися в справі, утримуватися; Кум Anderson, an economist at the University of Adelaide.

Last year, Australian wine exports fell by almost 10 percent, the first decrease in a decade. It was a sign that after a long boom, the country’s vineyards are struggling under the weight of increased competition from lower-cost rivals in Chile, Argentina and South Africa and the changing tastes of international consumers.

A long drought also has brought higher irrigation costs, especially in the parched wine belt in southeast Australia. Relatively high wages also undermine Australia’s international competitiveness at a time when prices for exported wine have fallen. The average price per liter of Australian wine sold overseas is about 25 percent lower than it was a decade ago.

Sluggish demand in Great Britain, a key overseas market, is likely to force a fundamental restructuring of Australia’s wine trade, although exports to the United States remain positive. Wine trade experts think that sales to Asia could help Australian vineyards recover from the downturn.

Kym Anderson, an economist at the University of Adelaide, says that there are opportunities in both China and Japan: “They certainly are growing markets but from a very low base, and Japan has been a steady growing but, of course, there is a recession going on there at the moment. But tastes are changing there and in China, too, the middle class is looking in particular for red wine, which Australia is good at producing.”

In recent years, Australia’s ability to sell vast amounts of relatively inexpensive wine to the U.S. and Britain made it the fourth-largest global exporter. Australia’s success in producing and marketing low-cost varieties has been keenly watched and emulated by its rivals, especially in South America.

Now, some wine experts say Australia needs to promote its higher-end wines, and not rely on exporting its mass-market varieties, such as shiraz, which is losing favor in many markets. Wine experts warn that Australia’s wine industry may have to cut production by up to a fifth to stay afloat in an increasingly competitive international market.

Text 3. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Foiled Detroit Airport Attack Highlights Israel’s Security Success

foiled – спроба замаху (розкритий, викритий); **stringent** – суворий, ретельний, обов’язковий; **Tel Aviv’s Ben Gurion airport** – Міжнародний аеропорт імені Бен-Гуріона поблизу Тель-Авіва (Міжнародний аеропорт Тель-Авіва); **bona fide** – добропорядний (чесний, сумлінний, дійсний); **to clear security** – пройти контроль/перевірку (служби безпеки); **to scrutinize** – ретельно перевіряти/оглядати/вивчати; **Amman** – Амман (“Біле місто”, столиця та головний промисловий центр Гашимітського Королівства Йорданія – the Hashemite Kingdom of Jordan); **profiling** – тут огляд, аналіз, характеристика.

It’s another day of stringent security checks at Tel Aviv’s Ben Gurion airport. About a million passengers pass through the airport each month, on average. But here, the lines move quickly thanks to what Israeli security experts say is an approach that – unlike in other countries – relies more on eye contact with passengers and less on technology.

Pini Schiff is one of the founders of Israel’s airport security division and was formerly in charge of security at Ben Gurion airport. He now heads a security company that advises the Israeli government: “We are focusing on the passenger. Who is the passenger? I mean, if the passenger is a bona fide by his background, his suitcase does not have to be checked very carefully. And if the passenger is characterized as a suspect passenger, he will be checked deeply.”

Most people clear security within 30 minutes. Here, not everyone has to take off their shoes, dump their water bottles, or go through body scans. This reporter was not allowed to video the screening process. It includes a 25-second interview in which agents determine why a passenger has come to the airport, where he or she has been and is going, and the person’s general background. [Pini Schiff:] “Your aim is to locate, to find the one passenger that is a terrorist and is carrying explosive material under his possession. Therefore, you have to characterize the passengers and to focus only on those who are suspected and it’s less than one percent.”

Narrowing the number of people to scrutinize means agents can clear thousands of passengers more quickly than if every one has to undergo thorough body and luggage searches. Israeli security agents say it would probably be impossible for someone like the suspected Christmas day bomber Umar Farouk Abdulmutallab to board an airplane at Ben Gurion without being stopped. He was a 23-year-old Muslim male traveling alone, without checked luggage, and a ticket paid in cash.

Israeli security experts say their profiling system is complex and does not single out Muslims specifically. Nir Ran, head of the Homeland Security Academy near Tel Aviv, is a former head of aviation security at the Shin Bet, Israel’s internal security agency. He also directed security operations at the Israeli airline, El Al: “The passenger himself, arriving to the flight with a bomb in his suitcase will not necessarily be a Muslim, will not necessarily be a young man, or the terrorist himself. On the contrary, in most of the cases, past experience teaches us that the people who were carrying the bomb to the plane were non-Muslim, were young women.”

Palestinians complain about the profiling and rarely use Ben Gurion airport, opting instead to fly from Amman in neighboring Jordan where they usually face less scrutiny. Some of the scanners and detectors currently being promoted have been developed in Israel. Pini Schiff says they are effective but technology alone cannot do the job: “The right thing to do is to put the technology as a circle in order to complete the profile system. Profiling and technology together gives you the best result in checking outgoing passengers from the country.” Israel’s system might be in some ways controversial, but it has made for a near-perfect record.

Text 4. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Volunteer Travels Cross Country to Help People in Need

Drew Johnson – Дрю Джонсон; **volunteering** – волонтерство, безкорислива допомога; **donation** – пожертва; **Nashville** – Нешвілл; **Tennessee** – штат Теннессі; **to be devastated by flooding** – бути затопленим повінню; **debris** – тут сліди руйнації (уламки, будівельне сміття); **Maryland** – штат Меріленд; **a program called Meals on Wheels** – програма розвезення обідів для людей похилого віку; **Peggy Toole** – Пегі Тул; **to put a spotlight on smth.** – підкреслити що-н.; **to put yourself in somebody else’s position** – поставити себе на місце іншого; **Pennsylvania** – штат Пенсильванія; **kindness begets kindness** – добро творить добро; **auto shop** – автомайстерня.

“Here they are, Sir. Anything else I can get you?” Drew Johnson, a web designer, considers helping others his passion. He says it occurred to him one day that he could make a road trip to help the needy: “And volunteer as you go, really help people, and then use your knowledge and ability with technology to connect people, to motivate them to go out and serve their communities.”

Johnson began his journey last October and is documenting his experiences on a blog and on Facebook. He is encouraging people to make volunteering a part of their lives: “I wanted to invite people along with me, and I think some of the best ways to do that is through pictures, video and writing. But the blog to me is kind of that mixture of everything and allows people to follow along.”

Johnson lives simply and relies on donations. Sometimes people feed him and offer a place to stay. Otherwise, he sleeps in a tent, or in his car. “It’s my home. This is what I call my bedroom back here.” Johnson tries to set up volunteer work in advance, but sometimes he just arrives in a town and asks where he can serve.

When Nashville, Tennessee, was devastated by flooding this year, he helped people remove debris from their homes. “I just drove up to a place and said, ‘How can I help you?’ And I just go in and I tear out the drywall, take the furniture out, and then go to the next house and keep doing that.”

Today he is delivering free meals to the elderly in Maryland through a program called Meals on Wheels. Johnson has also lent a hand to refugees, including people from Burundi in East Africa: “It’s some language training, helping them with counting and just basic skills to get them into a job.”

Peggy Toole of Meals on Wheels says Johnson was a wonderful surprise: “I wish there were more people like him putting a spotlight on how important it is to volunteer, to just help one another, try to put yourself in somebody else’s position.”

Johnson does the dirty jobs some volunteers don’t want to do like cleaning up after horses. Here in Pennsylvania, these horses were rescued from certain slaughter. The covering on their heads protects them from flies.

Johnson believes kindness begets kindness. The owner of this auto shop in Maryland fixes Johnson’s car brakes after hearing he volunteered for Meals on Wheels: “I think it’s great. I think it’s cool, and we’re going to help him out.”

Johnson hopes others will help in any way they can: “You can use your talents, your abilities in so many different areas out there to actually help people to make this world a better place.” Johnson will continue his travels through October. But he says his journey to help others will never end.

Text 5. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into English.

Сьогодні пожежник – завтра бортпровідник?

пожежник – fireman, firefighter; **авіакомпанія** – airline [company]; **правоохоронець** – law enforcement officer, policeman, police officer; **рятувальник** – rescuer; **стюард** – flight attendant, steward; **Зореслав Байдюк** – Zoreslav Baydyuk; **Ленні Спайві** – Lenny Spivey; **рятувальна служба** – rescue force; **Джет Блу** – JetBlue; **Ден Трайболетті** – Dan Triboletti; **випередити виникнення проблеми** – to anticipate a problem, to prevent a problem, to take care of/ to handle a problem beforehand; **обслуговуючий персонал** – attending staff/personnel, attendants; **заспокоювати** – to reassure, to set at ease, to comfort; **психічно невірноважений** – psychologically unstable/unbalanced; **Вікі Стенс** – Vicky Stennes; **на початку ери** – at the dawn of the era/age; **важко переносити** – difficult/hard to endure, тут to be/get air sick, to have/experience airsickness; **гламурний** – glamorous, prestigious; **гламур** – glamor; **засіб пересування** – a means of transportation/conveyance.

Для професійних поліцейських чи пожежників у США вихід на пенсію може обернутись несподіваною зміною у кар’єрі. Їхні послуги зараз потребують авіакомпанії, які приділяють особливу увагу заходам безпеки. Колишніх правоохоронців та рятувальників наймають працювати стюардами на пасажирські літаки, розраховуючи на досвід та уміння швидко вирішувати складні ситуації. Пояснює Зореслав Байдюк.

У минулому пожежник, 70-річний Ленні Спайві, один з понад двохсот ветеранів рятувальних служб, які працюють стюардами для авіакомпанії Джет Блу. [Один з пілотів компанії Ден Трайболетті каже:] “Вони мають досвід роботи у надзвичайних ситуаціях. Ми можемо покладатися на них і ні про що не хвилюватися. Вони випереджають виникнення проблеми”.

Обслуговуючому персоналу доводиться боротися з терористами, заспокоювати психічно невірноважених пасажирів та вирішувати у повітрі різноманітні конфлікти. [Віце-президент авіакомпанії Вікі Стенс.] “Їм

доводиться самотужки вирішувати проблеми на висоті у понад десять кілометрів. Тож досвід когось на зразок Ленні дозволяє вирішувати їх професійно і спокійно, незважаючи на психологічний тиск”.

Ідея, як виявляється, не нова. На початку ери пасажирських авіап перевезень стюардеси були професійними медсестрами. В їх обов’язки входила допомога людям, які важко переносили авіаподорожі. Колись пасажери вдягалися для польотів, як у театр. Ніхто не турбувався безпекою, а робота стюардеси вважалася гламурною.

Сьогодні гламур давно в минулому. Авіаподорож зараз не розкіш, а засіб пересування. На першому місці тепер – безпека польотів. Пасажери хочуть бути певні, що у разі потреби поряд є люди, які можуть вирішити проблему та надати допомогу. Це те, що Ленні та інші ветерани рятувальних служб робили усе своє життя.

Text 6. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into English.

Волонтерство – справа все більш популярна у США

мешканець штату Айдаго – a resident of Idaho; **благодійність** – тут helping others, philanthropy; **Дрю Джонсон** – Drew Johnson; **врозпал** – тут in the midst of, during; **штат Меріленд** – (the state of) Maryland; **безкорисливо допомагати** – to volunteer to help; **закликати до чого-н.** – to encourage, to invite, to call upon smb. to do smth./for smth.; **пожертва** – donation; **нічліг** – a place to stay [overnight]; **намет** – a tent; **стати у нагоді** – to serve, to be of use/help; **Нешвілл** – Nashville; **штат Теннессі** – (the state of) Tennessee; **розчищати** – to clean up, to clear; **пошкоджений** – damaged, spoiled; **гіпсокартон** – plasterboard, gypsum board, drywall; **біженець** – refugee; **благодійна організація** – charity, caritable organization; **благодійник** – тут charity worker, volunteer; **Пері Тул** – Peggy Toole; **підкреслити що-н.** – to put a spotlight on smth.; **поставити себе на місце іншого** – to put oneself in somebody else’s position; **цуратися** – to refrain from, to avoid, to be squeamish about smth.; **стайня** – stable; **Пенсильванія** – Pennsylvania; **притулок для тварин** – animal shelter; **добро творить добро** – kindness begets kindness; **автомайстерня** – auto shop, auto repair shop.

52 дві години на рік витрачає пересічний американський волонтер, допомагаючи іншим. А 30-річний мешканець штату Айдаго вирішив присвятити себе благодійності щодня протягом 48 тижнів. За цей час він планує проїхати 48 штатів Америки, допомагаючи людям, які цього потребують. Ми зустрілися з Дрю Джонсоном врозпал його подорожі у штаті Меріленд.

“Ось, будь ласка. Може Вам ще щось треба?” Дрю Джонсон за професією веб-дизайнер. Допомогати іншим – його захоплення. Одного дня він вирішив об’їхати всю країну, щоб безкорисливо допомогти тим, кому це потрібно. [Він так говорить про те, що хоче робити:] “Допомогати людям, використовувати свої знання, можливості та технології, аби поєднати людей, спонукати їх допомагати своїй громаді”.

Свою подорож Джонсон розпочав у жовтні минулого року. Про свої враження і досвід він ділиться з іншими в мережі Інтернет. Дрю закликає людей зробити волонтерство частиною їх повсякденного життя: “Я запрошую людей приєднатися до моєї ідеї, і найкраще це робити за допомогою фотографій, відео та письмових розповідей. Інтернет-блог поєднує в собі всі три жанри та дозволяє людям спостерігати за моєю діяльністю”.

Під час своєї місії Джонсон покладається на пожертви і на доброту людей, яких зустрічає. Інколи люди його годують та пропонують нічліг. Інколи ж він спить у наметі чи в машині: “Це моя хата. Ось тут ззаду те, що я називаю спальнею.”

Дрю, за можливість, планує заздалегідь, де і кому буде допомагати. Однак, інколи просто приїжджає в містечко і питає, де міг би стати у нагоді.

Коли місто Нешвілл у штаті Теннессі затопила повінь, Джонсон допомагав мешканцям міста розчищати їх помешкання. “Я просто під’їхав до якоїсь хати і запитав, як можу допомогти. Я відривав пошкоджений гіпсокартон чи виносив меблі, і так від хати до хати”.

Під час своєї подорожі Джонсон також допомагав біженцям з Африки: “Я навчав їх мови, елементарних речей, як то рахувати, щоб вони могли знайти роботу”.

У штаті Меріленд Джонсон допомагає благодійній організації розвозити обіди для людей похилого віку. Для благодійників поява Дрю стала приємним сюрпризом. [Працівниця благодійної організації Пегі Тул каже:] “Я б хотіла, щоб таких людей було більше – людей, які підкреслюють, як важливо просто допомагати один одному, як важливо поставити себе на місце іншого”.

Джонсон не цурається і брудної роботи, як то вичищати стайні. У Пенсильванії він доглядав за кіньми у притулку для тварин.

Дрю вірить, що добро творить добро. Власник цієї автомайстерні у Меріленді відремонтував його машину безкоштовно, дізнавшись про місію Джонсона. [Автомеханік каже:] “Я вважаю те, що він робить, просто чудово, і ми йому допоможемо”.

Під час своєї подорожі Дрю закликає всіх долучатися до волонтерства: “Ви можете застосувати свій талант, свої можливості у різний спосіб, аби допомогти людям зробити цей світ кращим”.

Подорож Джонсона триватиме до жовтня цього року. Однак, [його] місія допомагати іншим не закінчиться ніколи, – запевняє Дрю.

Самостійна робота 4

Тема: Переклад текстів інформаційної публіцистики (Частина 2).

Мета: засвоїти нові лексичні одиниці та їхні міжмовні відповідники, розвивати і удосконалювати навички усного перекладу з аркуша, розвивати навички реферування тексту мовою перекладу, удосконалити навички перекладацького скоропису та усного послідовного перекладу.

Завдання:

1. Засвойте лексичний матеріал наступних шести текстів, наданих у цьому файлі (Texts 7-12).
2. Здійсніть усний переклад шести текстів (Texts 7-12).
3. Письмово виконайте реферативний (компресійний) переклад одного тексту із шести (на вибір).
4. Розробіть та здайте на перевірку аудіопроект із перекладацьким скорописом.

Термін виконання: до практичного заняття 27 (КРЗМ 4).

Очікуваний результат виконання самостійної роботи: засвоєність лексичних одиниць, їхніх комбінаторних особливостей і міжмовних відповідників; розвинені й удосконалені навички усного перекладу з аркуша; розвинені навички реферування тексту мовою перекладу; удосконаленість навичок перекладацького скоропису та усного послідовного перекладу.

Спосіб контролю: перевірка виконаних завдань на практичному занятті 27.

Рекомендації до виконання завдань: проаналізуйте міжмовні відповідники й комбінаторні особливості лексичних одиниць до текстів для перекладу; засвойте нову лексику; здійсніть усний переклад текстів; письмово виконайте реферативний (компресійний) переклад одного тексту із шести (на вибір); ретельно розробіть та здайте на перевірку аудіопроект із перекладацьким скорописом (проект повинен складатися із розробки перекладацького скороченого запису та запису на диктофон Вашого перекладу двох аудіотекстів – одного англійського тексту українською мовою та одного українськомовного тексту англійською мовою (приблизний обсяг кожного тексту – 180 слів)); перевірте себе: надайте відповіді на питання для самоконтролю; здайте письмове завдання на перевірку викладачеві; після отримання перевіреної роботи слід проаналізувати та виправити відмічені недоліки.

Питання для самоконтролю:

1. Які англійські лексичні одиниці та їхні українські відповідники є новими для засвоєння? На що потрібно звернути увагу для їх запам'ятовування?

2. Які українськомовні лексичні одиниці та їхні англomовні відповідники є новими для засвоєння? На що потрібно звернути увагу для їх запам'ятовування?
3. У чому полягають основні складнощі перекладу інформаційно-публіцистичних текстів та яким чином вирішувати такі проблеми?
4. Чим реферативний переклад відрізняється від повного перекладу?
5. Чи належною є якість виконання завдання з аудіoproекту?

Text 7. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Exhibit of Chinese Terra Cotta Warriors Is Largest Ever in US

clay – глина; **cavalryman** – кавалерист; **emperor Qin Shihuangdi** – імператор Цінь Шіхуанді; **the National Geographic Museum** – Національний географічний музей; **terra cotta** – теракота, теракотовий; **to curate** – тут опікуватися, бути хранителем; **exhibit** – експонат, експозиція, виставка, показ; **life-size** – у натуральну величину; **a set of artifacts** – набір артефактів, різновид залишків матеріальної культури; **craftsmanship** – майстерність; **scale** – масштаб, рівень; **to muster** – зібрати; **China's Shaanxi province** – китайська провінція Сіань; **chariot** – колісниця; **a tomb complex** – могильний комплекс, територія поховання; **to excavate** – тут знайти при розкопках; **afterlife** – потойбічне життя; **to stagger the imagination** – вразити уяву; **press preview** – прес-анонс; **Beijing** – Пекін; **auspicious sign** – добрий знак; **beyond smb.'s wildest dreams** – важко навіть уявити, годі й мріяти; **replica** – точна копія, модель.

Watching carefully, this man, more than 2,000 years old, is one of the clay cavalrymen that once protected the tomb of the first Chinese emperor Qin Shihuangdi. The warrior and his horse are now at the entrance to the National Geographic Museum in Washington, and is among the largest number of Chinese terra cotta figures ever to travel to the United States.

Stanford University Professor Albert Dean curated the exhibit. It includes 15 life-size terra cotta figures and 100 sets of artifacts: “This army represents an unusual display of the level of craftsmanship in ancient China and of the scale of resources able to be mustered.”

Thirty-five years ago a group of farmers in China's Shaanxi province were digging a well. They came across a terra cotta warrior, leading to one of the greatest archeological discoveries of the 20th century. Today, archeologists believe that about 7,000 vivid, life size ceramic figures, horses and chariots were buried in a massive underground tomb complex. About a thousand have been excavated. The warriors were supposed to protect Emperor Qin Shihuangdi in his afterlife.

Professor Dean says the discovery of the terra cotta soldiers has provided a wealth of information about the Qin dynasty, including the construction of the tomb complex which took 36 years: “When they start figuring out how much wood it took to build these things, the kind of clays, all of this, the amounts stagger the imagination.” This is the largest exhibit of Chinese terra cotta figures to tour the United States.

Xie Feng, a diplomat at China's embassy in Washington, spoke at the exhibit's press preview. He referred to President Barack Obama's visit to Beijing, which was taking place on the same day: "President Obama's visit to China is historic and so is too this exhibit. Their coincidence is auspicious sign of further developments of U.S.-China cultural exchanges of mutual understanding and friendship."

Susan Norton, Director of the National Geographic Museum, says the show is already a success: "It is beyond our wildest dreams. As of this morning, we sold over 96,000 tickets. This is unheard of."

The museum shop is offering the chance for visitors to take something home: from small replicas of the terra cotta figures to Chinese souvenirs.

The exhibit remains in Washington, D.C. through the end of March.

Text 8. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

America's Early History Lives Again in Williamsburg

Williamsburg – Вільямсбург; **the Revolutionary War** – Війна за незалежність; **Tim Suthpin** – ; **ancestry** – походження, прашури; **to harass** – завдавати прикрошів; **a buff** – розм. любитель; **Carl Kavanagh** – Карл Кавана; **New Jersey** – Нью-Джерсі; **George Washington** – Джордж Вашингтон; **authentic** – автентичний, справжній, справжній; **a landmark** – тут визначний об'єкт; **John D. Rockefeller** – Джон Рокфеллер; **Clyde Haulman** – Клайд Голмен; **to be immersed** – зануритися, поринути, заглибитися; **the College of William and Mary** – Коледж ім. Вільяма й Мері; **the Jamestown settlement** – поселення/заснування ; **the Yorktown battlefield** – поле битви/бою під Йорктауном.

The streets of Williamsburg look just like they did in the summer of 1781, when British soldiers occupied Williamsburg toward the end of the Revolutionary War. The British only stayed for a week, then marched out of town on July 4th, five years to the day after the American colonies had first declared their independence. Tim Suthpin is the director of historic programs at colonial Williamsburg: "This is probably the beginning of what we call Americans, right here. We started as a British colony; we became a little rougher, a little more removed, detached from that British ancestry and we became Americans right here in Williamsburg."

Three hundred fifty actors and re-enactors are creating the British military presence in town – setting up camp and harassing the colonists, to recreate the atmosphere of 200 years ago. The annual event attracts thousands of tourists and history buffs every year. Carl Kavanagh and his family came from New Jersey for the celebrations: "You're walking in the footsteps of George Washington here, you're seeing everything that they saw. You're experiencing the heat, the smells and the buildings. Everything about how it was two, three hundred years ago. It's a great opportunity to gather that information and enjoy it at the same time."

Colonial Williamsburg consists of 120 hectares of authentic and restored buildings and landmarks dating to the Revolutionary War and even back further –

to the first British settlers who started a plantation and later built the colony. After the war, the town fell into disrepair but was rebuilt by billionaire John D. Rockefeller in the early 20th century, to preserve the atmosphere and ideals of 18th century America. Clyde Haulman is the city's mayor: "I think a lot of people think of Williamsburg and think it's a museum. Well, it is. But it's a living museum. You go down the street and you participate in the revolutionary city, that's the best that a museum does. Go to the farmer's market and merchant square, you'll see small town America. You have all those things here."

The three million visitors who fill the streets of Williamsburg every year are immersed not only in early American life but in the struggle of a small, new country to find its own identity. [Carl Kavanagh:] "I think it's awesome that a place like this exists, that the children and everybody in America and throughout the world can come and see where democracy began and how it has, you know, really developed over the course of history and the course of time."

Besides being an historic site, Williamsburg is also the home of one of America's oldest universities, the College of William and Mary. It is part of an historic triangle that includes the site of the 1607 Jamestown settlement and the Yorktown battlefield, where the Revolutionary War ended. Most importantly it's where early Americans decided to build a new society based on equality and liberty.

Text 9. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Disappearing Glaciers on Mt. Kilimanjaro Raise Environmental Concerns

Kilimanjaro Glacier, Tanzania – льодовик/ льодове покриття гори Кіліманджаро (Танзанія, Африка); **precipitation** – опади; **Christian Lambrechts, a policy and program officer with the UN Environment Program's Division of Early Warning and Assessment** – фахівець відділу вчасного попередження та оцінки в межах програми ООН з охорони навколишнього середовища; **to irrigate** – поливати.

Once covered with snow and ice, the peak of Africa's largest mountain is looking quite bare. Mount Kilimanjaro's glaciers have shrunk by more than 80 percent over the past century and scientists are predicting that Kilimanjaro's ice cap could disappear by 2020.

Environmentalists often cite Mount Kilimanjaro as evidence of world-wide climate change. Most scientists agree that decreased precipitation and increased solar radiation are the direct causes of Mt. Kilimanjaro's shrinking ice cap. But there is not yet a consensus on the relative importance of increasing temperatures.

Christian Lambrechts is a policy and program officer with the United Nations Environment Program's Division of Early Warning and Assessment: "It seems to appear that increased temperatures might have contributed but it is well away from being sure that it is a leading cause. In fact, that is still being debated. When we speak about global warming, when we speak about climate change being induced by global warming, it does not mean that the consequences at the local level are only in terms of increased temperatures."

But rising temperatures are affecting ecosystems and communities further down the slope of the mountain as the area becomes drier. Victoria Nderumaki is coordinator of a community development project under the United Nations Development Program: “It used to be much colder in Kilimanjaro compared to nowadays. I remember last year that Kilimanjaro was the leading region in hot days in the country. We are also experiencing situations which were not there. In Kilimanjaro, to see dust everywhere, it was not that way, but the soil is becoming dry and loose.”

Environmentalists say the area’s decreased water supply is due in part to the clear-cutting of the mountain’s forests and massive forest fires caused by higher temperatures and reduced rainfall. Forests act as a reservoir, trapping and releasing moisture and attracting rainclouds. A large population growth in the area means that more people are drawing on the existing water supply. Those who live downstream in particular have to travel further and further to get water.

Making the situation worse are erratic weather patterns. Augustine Joseph Temu owns a three-acre farm near the foot of Mount Kilimanjaro: “We used to depend fully on two rainy seasons. The long rains are from March until June. But nowadays these rains are coming late and are very little. The short rains from September to November do not come anymore. As you can see, we have not received these rains.” Temu irrigates his crops during dry periods. He says that ever since the weather changed he has had to buy more pesticides and fertilizers, and he finds it difficult to recover his costs.

Many people who live and work around Mount Kilimanjaro face similar problems as they struggling to cope with the changing climate and changes to their mountain.

Text 10. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into Ukrainian.

Weather Playing Havoc with Holiday Travel

to play havoc – сіяти паніку, завдавати клопоту; **deicing liquid** – протилідова рідина, антифриз; **stranded** – у скрутному становищі (застрягти, сісти на мілину); **mudslide** – зсув ґрунту; **Highland** – нагір’я, гірські райони; **the Forestry and Fire Protection Department** – Департамент лісового господарства та пожежної безпеки (штату Каліфорнія); **insulated** – ізольований; **plot** – замах, план; **the American Automobile Association (known as AAA)** – Американська автомобільна асоціація (AAA); **heartstrings** – глибокі почуття.

Snow in Western Europe has meant a beautiful white Christmas for some people, but travel delays for many others. The main airport in Paris was running short of deicing liquid. Many planes could not get off the ground, leaving desperate passengers stranded on the Christmas Eve.

Some unlucky travelers were still stuck at the airport on Friday morning. One Mexican woman said she had been waiting for a flight to Geneva since Thursday. She slept the night with her young child at the airport. An Italian

traveler, Ramona Sansotta, said her flight had already been cancelled twice: “We hope to get back home before Christmas.”

Snow and ice also disrupted Brussels airport in Belgium. Richard and Kathy Broughton were trying to get home to the US: “Our kids are over there, all the rest of the family are there. But not us this time. Oh well, Merry Christmas. The Christmas that wasn’t.”

But snow was not bothering everyone in the world. China’s landmark national stadium in Beijing was transformed into a winter wonderland with artificial snow: more than 25,000 tons of it. [Student Li Yanxiao said:] “This is the first time I’ve seen snow.”

But in the United States the weather was playing a dirty game on California. Instead of clean, white snow, people there were facing dirty mudslides. In Highland, California, people were chased from their homes by tides of mud and water, leaving behind homes strung with holiday lights.

The tough task was to dig out vehicles stuck in the mud. Bill Peters works for the state’s Forestry and Fire Protection Department: “You’ve got to dig out. You’ve got to put it on a truck, you’ve got to dump it, you’ve got to come back. It becomes a 24-7 process.”

Overall, millions of Americans are braving cold weather and snow and traveling 80 kilometers or more by car or by air to be with their families for Christmas. Passengers traveling by air face a new security alert. Airport screeners are extra-focused on thermos-type insulated beverage containers. Security agents say there is no specific terror plot, but they are concerned.

Meanwhile, those traveling by car or truck are paying more for gas, 75 cents a liter (or \$3 a gallon). The national average has never been that high at Christmas-time. Still, the American Automobile Association (known as AAA) estimates that 9 out of 10 Americans will travel by car and almost three million will fly.

[Troy Green of AAA:] “During challenging economic times there is a battle between the heartstrings and the purse strings when it comes to time to visit family and friends during the holidays and usually the heartstrings will win out.”

Text 11. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into English.

У США популярності набирає рух “Споживай місцеве”

набирати обертів – to surge up, to spread, to become ever more popular; **рух “споживай місцеве”** – the “Buy Fresh Buy Local” Campaign; **пестицид** – a pesticide; **по-сусідству** – in the neighborhood; **передоплата** – prepayment; **Наталія Дмитроченко** – Natalia Dmytrochenko; **фермерка Сюзан Люїс** – farmer Susan Lewis/Louis; **мікроавтобус** – minivan; **целофан** – plastic wrap (cellophane); **розфасований** – parceled; **продуктовий набір** – produce set/stock; **що вродило на городі, врожай** – the farm yield/harvest; **насіння** – seeds; **розсада** – seedlings; **у скрутному становищі** – hard up; **юрист Патрік** – lawyer Patrick; **звертатися із закликом** – to call upon smb. for smth.; **шеф-кухар ресторану Ал-Наппо** – the restaurant chef Al Nappo; **зробити безпрограшний хід** – to place/make/play a sure bet on smth.; **Ден Сімонс**,

розробник концепту ресторану – Dan Simons, the restaurant concept designer; вантажівка – a truck.

Американці все більше турбуються про їжу, яку споживають. У країні набирає обертів рух “споживай місцеве”. Громадяни намагаються купувати овочі та фрукти не лише без пестицидів, а й вирощені по-сусідству, місцевими фермерами. У рамках цього руху країною поширюються ферми з передоплатою. Як саме працює ця система розповість Наталія Дмитроченко.

Фермерка Сюзан Люїс у своєму старенькому мікроавтобусі підвозить до церкви щойно зібраний врожай. Під прошарком ковдр, целофану та криги – ящики з розфасованими овочами та фруктами. Кожному з покупців Сюзан видає однаковий продуктовий набір, усе що вродило на городі цього тижня. “Ти б хотіла ще щось?” “Ні, дуже дякую, мені вистачить. Я маю бігти до офісу”.

Ферма Сюзан працює як кооператив. Клієнти ще взимку заплатили їй по 700 доларів. Тепер щотижня вони отримують розділений порівну врожай. У результаті виграють всі: фермери збувають усе вирощене до останнього помідора, а споживачі отримують свіжі, без пестицидів овочі та фрукти за помірну ціну. [Сюзан Люїс каже:] “Наша громада підтримує фермерів взимку, коли ми майже не заробляємо грошей. Таким чином навесні ми можемо купити насіння та розсаду, аби посадити овочі та фрукти. Без такої підтримки, ми б були у дуже скрутному становищі”.

Юрист Патрік, як і решта покупців, вибіг з офісу забрати продукти під час обідньої перерви. Патрік – учасник цього кооперативу з часу його відкриття. Приєднатися до інших пробував і раніше, але там не було вільних місць: “Я заплатив 700 доларів за 18 тижнів. Якщо я правильно підрахував, це виходить десь трохи менше, ніж 40 доларів на тиждень. За ці гроші ти отримуєш дуже багатий вибір овочів та фруктів”.

Із закликом “їж місцеве” звертається і все більше ресторанів в Америці. Цей у Вашингтоні пропонує майже усі страви з вирощених овочів, яловичини та птиці неподалік. Поїсти свіженького сюди навідуються не лише мешканці Вашингтона, а й туристи. Шеф-кухар ресторану Ал-Наппо не нахвалиться перцем та помідорами, які привезли сьогодні зранку. Овочі не такі досконалі на вигляд, як у супермаркеті, проте смак у них – неперевершений, бо вони вирощені без хімікатів: “Що ж, наприклад, до перцю – ми не тримаємо його більше двох днів у себе на полицях. Тобто, овочі потрапляють з городу до столу не довше, ніж 4 дні”.

Ресторан, до того ж, ще й заснований фермерами. Вказавши це у назві, засновники зробили безпрограшний хід. Адже американці люблять підтримувати подібні проекти. Тим більше фермерів, яким завжди нелегко. [Ден Сімонс, розробник концепту ресторану, каже:] “Ми відкрили цей ресторан на місці іншого, який тут був. І у нас продажі втричі більше, ніж у нашого попередника. Усе завдяки тому, що ми подаємо наш ресторан, як бізнес, що турбується про сімейні ферми”.

Незабаром Ден Сімонс планує відкрити вже третій ресторан, настільки популярною є їжа з місцевих продуктів. А от фермерка Сюзан Люїс

нещодавно зареєструвала двохсотого учасника кооперативу. Тепер Сюзан мріє зібрати гроші на новеньку вантажівку зі справжнім холодильником.

Text 12. Assignment: study the vocabulary items and translate the text into English.

Місцевий туризм може стати перспективним в Україні

Оскана Лігостова – Oksana Lihostova; **Руслан Дейниченко** – Ruslan Deynychenko; **Іван Гарагуля** – Ivan Harahulya; **яхтовий спорт** – yachting; **Полтавський гірничозбагачувальний комбінат** – the Poltava ore mining and enrichment plant/works; **Комсомольськ** – Komsomolsk; **Дніпро** – the Dnieper [river]; **металург** – metallurgist; **перекваліфікуватися** – to requalify as; **яхтсмен** – yachtsman; **регата** – regatta; **ледь животіти** – hardly survive/exist; **гребля** – rowing, boat racing; **заслужений тренер** – honored coach; **Микола Мацапура** – Mykola Matsapura; **“озолотитися”** – become rich/golden; **чорна металургія** – ferrous metallurgy; **каска** – helmet; **першопроходець** – earliest/first explorer; **молодіжна будова** – youth construction; **Кременчуцька магнітна аномалія** – the Kremenchuk Magnetic Anomaly; **кабіна** – cab; **самоскид БілаЗ** – dump truck BelAZ; **незорий** – boundless, vast; **рудовидобувний кар’єр** – ore mine; **Полтавщина** – the Poltava region/oblast; **Кобеляцький район** – the Kobelyatsk district; **село Григоро-Бригадирівка** – the village of Hryhoro-Bryhadyrivka; **козацький стан** – cossack camp; **гетьман Іван Мазепа** – Hetman Ivan Mazepa; **Мазепин яр** – Mazepyn Yar (the Mazepa Ravine); **Сергій Кучмій** – Serhiy Kuchmiy; **шикарний** – splendid, grand, marvelous, fabulous; **стріляти з лука** – to practice archery, to shoot a bow, to shoot arrows, to shoot a bow and arrow; **косити** – to mow, to make hay; **доїти** – to milk; **пам’ятка** – relic; **природний заповідник** – nature reserve (natural reserve, nature preserve, natural preserve); **об’єкт** – тут site, landmark; **Джек Вінсент** – Jack Vincent; **Мертве море в Ізраїлі** – the Dead Sea in Israel; **гаряче джерело** – hot spring; **Ісландія** – Iceland; **зоряний час** – hour of triumph.

Про рекордні натовпи туристів мріють і в Україні. На фоні теперішньої фінансової кризи та скорочень робочих місць чимало українців починають займатися власною справою. І багато хто з них бачать перспективу в туристичному бізнесі. Саме туризм багато з фахівців називають однією із найбільш перспективних сфер для працевлаштування. Тим більше, що нереалізованих можливостей тут ще вистачає. Повіdomляють наші кореспонденти Оскана Лігостова та Руслан Дейниченко.

У Івана Гарагулі незвичне як для українського пенсіонера хобі – яхтовий спорт. [Він каже:] “Ми ж на воді живемо, ми вирости тут.” 30 років він віддав Полтавському гірничозбагачувальному комбінату, що у місті Комсомольську на Дніпрі, а тепер із металургів перекваліфікувався у яхтсмени. Бере призи на національних регатах, а у вільний від змагань час катає охочих місцевими туристичними маршрутами.

Про те, що промислове місто Комсомольськ стане центром яхтового туризму, мріють у тутешньому яхтклубі. Раніше база готувала олімпійських

чемпіонів, сьогодні ледь животіє. Про туристичний бізнес як вихід заговорили навіть люди “старого гарту”. [Майстер спорту з греблі, заслужений тренер України Микола Мацапура каже:] “На сьогодні від туризму “озолотитися” не можна, але я гадаю, що це добра ідея і добре починання для нашого міста. Треба пробувати”.

У місті Комсомольську, де діє гігант чорної металургії Полтавський ГЗК, намагаються запровадити й інший вид туризму – промисловий. Хіба ж не екзотика – вдягнувши каску, перевтілитись у першопрохідця молодіжної будови, яка в 60-их роках стартувала тут, у самому серці Кременчуцької магнітної аномалії. Піднятися в кабіну циклопічного самоскиду БілаЗ, постояти на краю неозорого – від горизонту до горизонту – рудовидобувного кар’єру, рукотворного Великого каньйону Полтавщини.

А у сусідньому Кобеляцькому районі пропонують екзотику іншого гатунку. Тут поміж ярів села Григоро-Бригадирівка заховався справжній козацький стан. Його відновили ентузіасти на місці історичного військового табору, куди відійшов після поразки у Полтавській битві гетьман Іван Мазепа. Місцина так і зветься – Мазепин яр. Сюди запрошують на український борщ та козацькі розваги шанувальників сільського туризму. [Ініціатор відбудови Мазепиного яру як туристичного комплексу Сергій Кучмій.] “Взагалі тут шикарна рекреаційна зона, шикарна... Ви живете в українській хаті, у вас замість “Мерседеса” у дворі візок з конем, господиня приготує для вас їжу. Ви можете порибалити, можете повчитись їздити верхи, поїздити в лісі, позбирати гриби, повчитися бойовому мистецтву, постріляти з лука, покосити, подоїти корову чи козу”.

Але зелений туризм, як промисловий так і яхтовий, в Україні поки що екзотика. Чиновники часто нарікають, що не мають коштів, аби зробити з древнього замку, козацької пам’ятки чи природного заповідника привабливий туристичний об’єкт. Консультант із Сполучених Штатів Джек Вінсент каже – витратити на це бюджетні кошти не обов’язково. Він вже десятки років розробляє стратегії місцевого розвитку в Америці. Він переконаний, що головне – створити умови, щоб у місцевий туризм прийшли приватні гроші: “Я думаю, це велика таємниця для кожного містечка в Україні – як розповісти всім про свої можливості. Який потенціал для інвесторів у них є. І гроші їх знайдуть. Їх не треба буде витратити з місцевого бюджету. Якщо місцева влада буде здатна представити інвесторам, як вони можуть вкласти свої гроші і заробляти на цьому – фінанси прийдуть”.

В Україні багато місць, які могли б зацікавити мандрівників – і вітчизняних, і закордонних. Але вони маловідомі або не пристосовані приймати гостей. Тому частіше туристи залишають гроші на Мертвому морі в Ізраїлі або гарячих джерелах в Ісландії. Подібні принади в Україні поки що чекають свого зоряного часу.